

ղիմացի (Հաննէ, № 1733), կը գրէ թէ իր ժամանակ, նոյն վանքին պատերը միայն գոյութիւն ունէին. իր տողերն են « . . . էր սա փառաւոր վանք, և ունէր եկեղեցի գմբեթաշէն յոյժ գեղեցիկ ի ձեռս ազգիս Հայոց լեալ. որ և միաբանք իսկ բնակէին ի սմա. բայց ի չարութենէ . . . ի վաղ ժամանակաց երկու հարիւր ամառ յառաջ փոխեան ի վանացն, և . . . աւերեալ զվանքն ի սպառ քակեցին, որոյ ևս որմունքն միայն պիտի երևին: Բայց զոյ մերձ եկեղեցւոյն դարպաս մի մեծ իբր պանդոկ, որ սահն թէ՛ գինեւուն վանիցն . . . » (Պատմ. Երուսաղէմի, էջ 296): Հայ միաբանութեան ըստ թիպողական լքումէն յետոյ է որ լատինք՝ 1621ին, անյաջող փորձերով, ևս ապա, 1725ին, վերջնապէս՝ կը տիրանան նոյն տեղերուն՝ իսպառ ջնջելով հայկական յիշատակարանները որ կը գտնուէին վանքին աւերակաց մէջ (Ժմեկգրկն. Պատմ. Երուսաղէմի, Հար. Ա. էջ 304—5):

Ստեփանոս Սեբաստացի գրիչը, իր երկու յիշատակարանաց մէջ, ինչպէս վերև տեսանք, Այնքեարիմի վանքը կը կոչէ Հոյսկաւոր Անապոս և իրաւունք ունէր. վասն զի, համաձայն օտար ուղեգրաց նըկարագրութեան, զոր վերև տեսանք, արդարև նոյն վանքը հռչակաւոր էր իր ճարտարապետական կառուցուածքով և ներքին գեղեցիկ որմանկարչութեամբ. ա՛ն հիանալի և հռչակապ յիշատակարան մըն էր, որ կը վկայէր Մամիկոնեանց Նախարարութեան եկեղեցաշէն գործոց, որոց լրծորդուած էր գլեցազնական ոգին, որ հոմանաւորը եղած էր, ինչպէս Մշոյ Ս. Կարապետին, նոյնպէս Այնքեարիմի Ս. Յովհաննէս Մկրտչի փառաշուք տաճարին:

ՄԿՐՏԻԶ ԵՊՍ. ԱՂԱԽՆՈՒՆԻ

Ս Ժ Ե Ն Զ Ս Ը

Հորիզոնին վրայ կապոյտ՝ հուրէն քրքրուն, միայնակ,
Երկընցեր է ճինաւուրց ըստիմքս, էգ, անագին:
Բիւր տարիներ են անցեր. հակասագրին իր հըլու՝
Իր սեղմանկիւն շրթներով կ'պահէ անհուն ստեղծուածն:

Իր ծընած օրը արդէն ապրող բոլոր բաներէն՝
Կը մընայ ի՛նքն միայն: Անցեալին մէջ հեռաւոր,
Դողալ կուտայ իր տարիս՝ երկբայամիտ խորհողին.
Ու պատմութեան ըստերն ի՛ր իսկ կ'ըսկսի ըսուերէն:

Քաղաքիդով դարերու հոծ դեզին վրայ ծընրաղիր,
Արեւին դէմ անխրիտ ցըցելով կուրծք քաջալանց,
Առանց բնաւ վար առնելու արեւանունը գոռոց,

Կ'խօսի, կարծես կ'ըստասէ, պայծառութեամբ մ'հոգիի,
Հրամանի՝ վեր կանգնելու իր բաքերուն վրայ քառէ,
Ու, յամբալ, նորէն իր յաւերժութեան դառնալու:

Թրգմ. Թ. Ե. Գ., Գանիթէ

ALBERT SAMAIN

